

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

96

Vragen van het lid **Ploumen** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de (kritieke) situatie van twee mensenrechtenadvocaten in Turkije (ingezonden 31 augustus 2020).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 21 september 2020)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het Joint statement over de (kritieke) situatie van Ebru Timtik en Aytaç Ünsal en over de staat van de advocatuur in Turkije in het algemeen door een aantal advocatenorganisaties en Europese Ordes van Advocaten d.d. 12 augustus jl.?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw oordeel over het proces waarbij een groep van 18 advocaten in maart 2019 tot lange gevangenisstraffen is veroordeeld, dat volgens waarnemers niet voldeed aan de internationale regels voor een eerlijk proces?

Antwoord 2

Nederland volgt in EU verband rechtszaken, onder meer door fysiek aanwezig te zijn bij zittingen. Daarmee wordt uiting gegeven aan het belang dat Nederland en gelijkgestemde landen hechten aan een eerlijke en transparante rechtsgang. Ook deze zaak tegen de advocaten van de *People's Law Office & Contemporary Lawyers» Association* is gevolgd. Over deze zaak heeft de Europese Unie op 29 augustus een verklaring gedeeld, waarin wordt onderstreept dat deze tragische afloop eens te meer onderstreept dat Turkije de mensenrechtensituatie in Turkije concreet aan moet pakken.

¹ Lawyers for Lawyers, 12 augustus 2020, «Joint statement: lawyers on hunger strike near death», <https://lawyersforlawyers.org/joint-statement-in-support-of-the-plight-for-fair-trials-ebru-timtik-and-aytac-unsal/>

Vraag 3

Bent u van mening dat de naleving van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), het recht op een eerlijk proces, in Turkije voldoende gewaarborgd is? Zo ja, waarom? Zo nee, bent u bereid in EU-verband de Turkse overheid aan te spreken op de noodzaak tot het naleven van artikel 6 EVRM voor het goed functioneren van de rechtsstaat?

Antwoord 3

Het kabinet heeft grote zorgen over de mensenrechtensituatie en rechtsstaat in Turkije. Nederland stelt deze zorgen regelmatig en op alle niveaus in duidelijke bewoordingen aan de orde, zowel multilateraal als in bilaterale contacten met Turkije. Daarbij wijst Nederland ook specifiek op de noodzaak van een eerlijke en voortvarende rechtsgang in lijn met internationale verplichtingen die Turkije is aangegaan, onder andere als lid van de Raad van Europa en als partij bij het EVRM. Daarnaast steunt Nederland in Turkije ook projecten die gericht zijn op de versterking van de rechtstaat.

Vraag 4

Heeft u zich op de hoogte laten stellen van de gezondheidssituatie van de Turkse mensenrechtenadvocaten Ebru Timtik en Aytac Ünsal, die respectievelijk 230 en 199 dagen in hongerstaking zijn en die na de publicatie van het rapport van de Istanbul Forensic Medicine Institution d.d. 30 juli 2020 beiden zijn overgebracht naar een ziekenhuis waar zij worden vastgehouden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u bevestigen dat Ebru Timtik inmiddels is overleden?

Antwoord 4

De Nederlandse vertegenwoordigingen in Turkije volgen voor zover mogelijk de situatie van en berichtgeving over mensenrechtenverdedigers in Turkije. Zo monitort Nederland samen met andere landen rechtszaken tegen mensenrechtenverdedigers. Het is mij helaas ook bekend dat de advocaat Ebru Timtik eind augustus jl. is overleden ten gevolge van een hongerstaking. Aytac Ünsal is op 3 september jl. voorlopig vrijgelaten door het Turkse Hof van Cassatie.

Vraag 5

Heeft u contact opgenomen met een van de organisaties die zich bezig houden met deze zaak, zoals Lawyers for Lawyers, om te bespreken welke hulp u kunt bieden? Zo ja, wat heeft dit contact opgeleverd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Medewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag en de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigingen in Turkije onderhouden contact met verschillende maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de verbetering van de rechtspraak, waaronder ook *Lawyer for Lawyers*.

Vraag 6

Heeft u contact opgenomen met de Turkse overheid om uw zorgen over te brengen over de huidige situatie? Zo ja, wat is de reactie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nederland stelt de mensenrechtensituatie in Turkije en de staat van de rechtsstaat, regelmatig en op alle niveaus aan de orde en zal dit blijven doen, ook in Europees en internationaal verband. Zoals in de beantwoording van vraag 2 is aangegeven, heeft de Europese Unie op 29 augustus over deze specifieke zaak een verklaring uitgegeven. Nederland onderschrijft deze verklaring volledig.

Vraag 7

Heeft u contact opgenomen met uw Europese collega's om de gang van zaken in Turkije omtrent de berechting van mensenrechtenadvocaten te bespreken? Zo ja, welke actie volgt hieruit? Zo nee, bent u bereid dit alsnog te doen?

Antwoord 7

Binnen de Raad van Europa onderhoudt Nederland nauw contact met gelijkgestemde landen om waar mogelijk gezamenlijk de zorgen over de situatie in Turkije aan te kaarten. Daarnaast heeft de Raad Buitenlandse Zaken recentelijk meerdere malen over de relatie tussen de EU en Turkije gesproken. In dat verband wijst Nederland steevast op de zorgen over de rechtsstaat en mensenrechtensituatie in Turkije.

Vraag 8

Bent u bereid om in EU-verband bij de Turkse overheid ten minste aan te dringen op de vrijlating van de mensenrechtenadvocaten in afwachting van de behandeling van het door hen bij het Hooggerechtshof ingestelde beroep? Zo ja, gaat u dit gezien de dringende omstandigheden per omgaande doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

De advocaat Aytac Ünsal is op 3 september jl. voorlopig vrijgelaten door het Turkse Hof van Cassatie.